

Ngái ta cũng gọi những nỗi buồn không rõ rệt này là nỗi buồn xanh.

Thiên nhiên cho con người trăm hồng, ngàn tía, bảy sắc cầu vồng: Xanh da trời, đỏ, trắng, tím, vàng, xanh lá cây, nâu. Mỗi màu, con người mang ra xä duäng theo đời họ và lòng yêu thích của mình. Nhưng chỉ cần ba màu chính: Xanh da trời, đỏ, vàng có thể mang ra hòa trộn với màu khác làm nên một màu thật ba. Họ sẽ dùng trắng trộn với đỏ để có màu hồng; dùng vàng trộn với xanh da trời để có xanh lá cây, dùng xanh da trời trộn với đen, với trắng để có màu xám xịt. Nhưng không biết từ bao giờ và từ huyền thoại nào, con người dùng màu đỏ tượng trưng cho hạnh phúc, cho tình yêu, cho đam mê, để rồi khi rơi vào chính trị, chiến tranh và lòng hung bạo của con người, màu đỏ bỗng thành máu và chém giết; màu vàng cho hào quang, danh vọng và phú quý, còn tượng trưng cho tình bạn và hòa giải. Người ta đón chiến sĩ trở về từ mặt trận với chiếc nä màu vàng gắn trên ngực hiên nhà; màu xanh của nước, của bầu trời cho hy vọng và niềm tin, nhưng công vào một cơn gió thoáng qua, nó cho ta những nỗi buồn không rõ rệt. Các nhân loại sống mỗi ngày, quay cuồng trong đám màu sắc muôn hồng ngàn tía đó và những họ sẽ, nhà văn, nhà thơ, họ đã phá vào màu sắc một linh hồn, mang những mảnh màu có linh hồn vào văn chương, vào những tác phẩm nghệ thuật cổ điển cho đời.

Mỗi người lại chọn cho mình một cách pha màu riêng trong đời sống. Làm nên đỏ hay xanh, có người ít hay khóc nhiều, đôi khi từ họ mình: Có người hoàn toàn do Trời định mệnh, hay do ta chẳng biết cách pha màu từ nhất cổ đầu tiên.

Màu xanh nhà hàng xóm Tôi nghe tiếng chuông cửa reo, nhìn ra ngoài khung kính cửa, thấy một người mặc quần áo cao nhä sát. Lòng họ lo lo, không biết cao nhä sát thật hay giả. Nhìn kỹ lại gần nữa thấy huy hiệu trên áo, súng đeo ngang hông, tay cầm phän đang nói. Tôi hé cửa. Người cao nhä sát chào tôi, từ khi họ:

Bà có biết ông hàng xóm ở căn nhà phía dưới gốc nhà bà không?

Có, ông Don.

Bà có số phän của ông ấy không?

Lúc đó tôi mới dám mở cửa phòng cánh cửa, nói:

Ông ch tôi đi lấy cho ông.

Tôi lên lầu tìm số phân củ a ông Don đem xuống, ho i ng i củ nh sát.

Có chuyê n gì quan tro ng xâ y ra cho ông Don không?

Ng i củ nh sát ghi số phân xong cho tôi biết, không có gì xâ y ra v i ông Don củ , chi là chuyê n gia đnh củ a ông xa, cần tìm ông đê thông báo, thì ông không có nhà. Nguyên mô t tuân, củ a nhà ông Don không thấy m . Củ a nhà xe không nghe tiếng đô ng ra vào. Tôi gố củ a ông Jim củ căn nhà bên pha i cùng trên con dốc v i tôi. Hai ông bà cũng không biết chuyê n gì đã xâ y ra cho gia đnh ông Don.

Hàng xóm củ Mỹ là nh thế: Khóc, củ i gì ho cũng khóc, củ i mô t mình. Mă c dù ngày th ng thi nh thoa ng gắ p nhau trên dốc, đ i đ ng, gắ p nhau khi bắt ch t cùng Walk for Health cũng củ i, nói, ho i han mô t đôi câu. Chuyê n nhà ai nhà đó gi sau cánh củ a. Nhất là củ nh ng khu xóm da trắng trung u thì cánh củ a càng đóng kín h n n a. Mùi nấu ăn chi bay quâ n quanh trong bếp nhà mình. Không có củ nh b ng bát th c ăn sang m i hàng xóm nếm th , hay cha y sang ho i qua tr ng, chén đ ng khi làm bánh chă ng may bi thiếu. Ha nh phúc hay khô đau không chia se sang nhà bên củ nh. Thoa ng đôi khi mùa hè, nghe mùi thi t n ng t i hàng xóm bay sang trong không gian củ a cái lò n ng thi t ngoài sân, hay đôi khi nghe tiếng còi củ a xe Ambulance đ ng la i tr c củ a củ a nhà có ng i già củ ngu , thể thoi.

Tôi do n vê đây gân m i năm, có sẵn tính tò mò và thân thiê n củ a mô t ng i đàn bà A Đông, khi ông Don cắt co hay xén ti a hàng rào gi a hai nhà, tôi th ng ra ho i chuyê n làm quen. Tôi đ củ c biết ông góa v củ đã hai năm (khi tôi t i) ông có ba ng i con trai, hai ng i củ cùng tiê u bang Washington và mô t ng i củ xa.

Sáu bậ y năm hàng xóm củ a nhau, thi nh thoa ng gắ p nhau trên dốc, đ i đ ng hay n i lấy th tôi hay ho i ông cho vui câu chuyê n:

Ông đã tìm đ củ c bà nào ch a? Có muốn tôi gi i thiê u cho không?

Ông đêu tra i: Tôi cũng đang kiểm đây, cũng he n hò, cũng vào mấy cái hô i Đô c thân nh ng tìm mấ ch a đ củ c ng i h p v i mình. Cho tôi mô t th i gian n a tôi sẽ cho bà biết.

Và ông vẫn sống mô t mình trong căn nhà ông đã sống h n ba m i năm, t i hôi căn nhà m i xây. Căn nhà v củ chông ông đã nuôi da y ba đ a con khôn l n.

Ông Don đi hai tuân rồi, ch a về. Thi nh thoa ng tôi bắt ch t thấy mình trông ngóng, không biết chuyê n gì xâ y đến cho các con ông? Mô t buô i sáng củ a tuân lễ th ba tôi nghe tiếng máy cắt co đ i đôi, nhìn xuống thấy mái tóc ba củ củ a ng i đàn ông luống tuô i, tôi biết

ng i hàng xóm đ c thân cu a tôi đã về. Tôi vô i cha y xuống, ân cần ho i thăm, ông ng ng tiếng máy, cho biết: Ng i con trai l n nhất cu a ông qua đ i.

Nó bi heart attack, i mô t mình trong nhà, không có ai bên ca nh khi tim lên c n tấn công nó.

Ông ng m ngùi nói tiếp: Điều đau buồn là khi nó chết, ng i ta không biết ai là thân nhân cu a nó, ai là cha nó, ai là em nó. Ca bao nhiêu năm nay cha con, anh em, không liên la c v i nhau. Ca nh sát pha i vất va l m m i tìm ra tôi. Tôi v i hai thằng em nó tìm đến n i thì ng i ta đã mang nó xuống nhà xác rồi. Chúng tôi i la i do n de p; cho đi tất ca nh ng gì trong gian chung c cu a nó; không còn la i cái gì thu c về nó, không còn ca nó. Tôi mất nó t ba m i năm về tr c. Nó chết i tuô i b n m i tám.

Ng i con trai đó đã ra kho i gia đình khi b c vào tuô i 18. Anh đi biên bi t theo nh ng ma nh mâu anh t pha, anh nghĩ là mâu hồng. Anh có về nhà mô t lần khi me anh qua đ i, rồi anh la i đi, rồi la i mất liên la c v i gia đình.

Anh mất đi, đê la i cho ng i cha nh ng ma nh mâu xanh buồn bay bay trong không gian.

Màu xanh trong Gia Đình.

Ông anh tôi góa v ba năm nay. Tháng Sáu v a qua, anh mang tro cu a chi ha xuống lòng đất, tôi không đến đ c trong tháng đó vì còn b n chôn cất bà đi bên công. Tháng Chín, tôi thu xếp đi Virginia g p bè ba n, thăm ch i v i anh ít hôm và cũng nhân di p giõ chi . Buôn i sáng Chu nh t vào ngày thu phân, nắng mêm ma i và gió nhẹ nhàng, không gian nh bõ rĩ gi a khí h u cu a nóng và la nh, chúng tôi cùng ra nghia trang. Tôi đi v i anh, v i con trai, con dâu, cháu nô i và mô t ng i ba n gái cu a anh. Chúng tôi cắm hoa, lau chùi mô , đ c đôi i kinh nguyê n. Chúng tôi đ ng chu p hình tr c ngôi mô đã có tấm bia khắc tên ca hai anh chi . Khi nhìn anh và ng i ba n gái m i, ôm cô bé cháu nô i đ ng chu p hình tr c mô chi , tôi bỗng a n c mắt. Tôi không biết tôi m ng cho anh hay tôi th ng xót năm tro v a đ t xuống. Khi ng i ta nho lê cho mô t điều buồn vui không rõ r t, thì nh ng gio t lê đó có mâu xanh. Tôi chă ng t ng mong cho anh có mô t ng i ba n t ng đối hòa h p v i anh, cùng hoàn ca nh đ n chiếc, cùng trình đ hiê u biết đê n ng vào nhau đi trong tuô i già hay sao? Các cu ngày x a đã chă ng th ng nói: “Con nuôi cha, không bằng bà nuôi ông.” Con trai, con dâu anh, ho có đ i riêng cu a ho . Th ng anh cách mấy ho cũng chi chia se đ c mô t phân rất nho nh ng suy nghĩ, nh ng nhu cầu cu a ng i già.

Trong hai tuần i Virginia, có khi cùng đi ch i chung v i ng i đàn bà m i trong đ i anh, có khi chi riêng t hai anh em, tôi vẫn bắt g p mô t nổi buồn thoáng qua trong mắt anh, trong gio ng nói, nu c i cu a anh.

Ng i ta cũng go i nh ng nổi buồn không rõ r t này là nổi buồn xanh.

Màu xanh cu a N cCh a đến tháng M i mô t, m a lũ đã về, tí nh Qua ng Bình đã có h n 3,000 căn nhà lênh bênh trong n c. (Theo ba n tin trên nhâ t báo Ng i Viê t 10-01-2011.) Ng i dân quê tôi, nh ng miên lũ lu t đã nghèo la i nghèo thêm. Trong khi đó thì Sà i Gòn, ng i ta đang nói đến chuyê n “vàng”. Nếu ai không pha i là ng i Viê t mà nghe thấy nh ng ba n tin về vàng nh thế này thì không bao gi có thể t ng t ng ra n c Viê t Nam là mô t n c nghèo: “Ng i Viê t Nam có ni m tin mãnh li t vào giá tr c a vàng. Ni m tin y th hi n rõ r t hai ngàn tỉ m vàng trên đ a bàn thành ph Sà i Gòn, và t o thành m t th t ng đ c đáo hi m th y đ t n c này: Hi u qu nh t, minh b ch nh t, và t do nh t! Vàng còn là ‘n i trú n an toàn’ cho n n kinh t Viê t Nam. Ng i dân gi vàng đ tích tr tài s n, và ng i dân dùng vàng đ đ i phó v i b t n c a n n kinh t .(Đông Bàn-Ng i Viê t 10/01/2011)

Không biết có bao nhiêu ng i Viê t trong N c Viê t có điều kiê n tích tr vàng làm tài sa n, đê đ i phó v i nê n kinh tế bất ô n, đê kiê m đ c mô t n i trú â n an toàn nhất, khi n c kéo đến thêm nhà. Khi mô t ng i dân nghèo kiê m ăn t ng b a, chuyê n giá vàng lên xuống t ng ngày không pha i là chuyê n cu a ho . Chuyê n giá thi t, giá cá, giá rau m i là điều ho quan tâm. Chuyê n có tiên đống ho c phí cho con thá ng này hay không m i mang la i nỗi buồn hay niềm vui th c tế.

Nh ng ng i vùng “Tr i hành, Tr i làm con lu t mỗi năm hai lần,” thì con số ng i dân Viê t có niềm vui ma vàng chắc chắn pha i rất nho so v i nh ng nỗi buồn xanh cu a nh ng ng i dân đang b i trong n c. Vì mầu xanh bây gi không còn là nỗi buồn m hô n a. Nó đã tr mầu, thành mầu xám xi t cu a giông bão, lũ lu t, cuốn phăng đi nh ng ma nh đ i.